

AICINĀŠANA PAR PRAVIETI

Sabata pēcpusdienai

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

Jes. 1:19, Jer. 7:5-7, 1. Ķēn. 2:26, Jer. 1:1-5, Jes. 6:5, Jer. 1:6-19, Mat. 28:20.

ATMIŅAS PANTS:

“Pirms tevi radīju mātes miesās, es jau pazinu tevi, pirms vēl tu pameti mātes klēpi, es jau svētīju tevi, par pravieti tautām es iecēlu tevi.” (Jer. 1:5)

Par Jeremijas dzīvi mēs zinām vairāk nekā par jebkuru citu Vecās Derības pravieti. Biogrāfiskie fakti viņa grāmatā palīdz mums labāk saprast viņa kā pravieša darbu. Jeremijam bija tāda ietekme uz vēsturi, ka pat Jēzus laikā viņš bija godājama pravietiska persona.

Vienlaikus pravieša darbs, spriežot pēc cilvēciskiem standartiem, nebija pārāk veiksmīgs. Neskatoties uz dedzīgiem brīdinājumiem un lūgumiem gadu desmitiem ilgi, ļaudis lielākoties neklausījās vēstī, ko viņš tiem deva no Kunga.

Tomēr, lai kāda bija pretestība, Jeremiju nevarēja ne uzpirkt, ne pārdot; viņš stāvēja kā “nocietināta pilsēta, dzelzs stabs, vara mūris” (Jer. 1:18), nevis pats savā, bet Kunga spēkā.

Jeremijas liktenis dzīvē nebija laimīgs daudzējādā ziņā. Viņa aicinājums atnesa viņam ciešanas, nepatikšanas, atstumšanu un pat cietumu. Vēl sliktāks bija fakts, ka tik daudzas nepatikšanas nāca no tiem, kam viņš gribēja palīdzēt, cenšoties norādīt pareizajā virzienā. Tādējādi savā veidā Jeremija bija prototips tam, ar ko Jēzus pats saskārās tajā pašā zemē pēc vairākiem gadu simtiem.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 3. oktobrī.

Pravieši

Pravieši, saskaņā ar viņu aicinājumu, bija apņēmi Dieva likuma aizstāvji. Viņu pamats bija derība un desmit baušļi (Jer. 11:2-6).

Mihās 3:8 sniedz pravieša darba kopsavilkumu, kas bija "atgādināt Jēkabam viņa noziegumu un Israēlam viņa grēku". Un grēks, šķirts no likuma, protams, nav nekas (sk. Rom. 7:7).

Kāda bija pravieša vēsts ļaudīm? Kādā ziņā šī vēsts attiecas arī uz mums?
Jes. 1:19, Jer. 7:5-7, Ec. 18:23. (Sk. arī Mat. 3:7-11.) _____

Dieva tiesa nebija nenovēršama, bet tā nāktu, ja ļaudis neatstātu savus ļaunos ceļus. Tomēr izmaiņa nav tik vienkārša, īpaši, kad cilvēki pierod darīt ļaunu. Kurš gan nav redzējis, kā cilvēki pierod darīt ļauno, kas viņiem kādreiz ir licies šausminošs? Praviešu vēsts bija ļaut cilvēkiem redzēt, cik slihts ir viņu ļaunums un kādas ir sekas, ja no tā nenovēršas. Tā, protams, nebija praviešu vēsts – tā bija Kunga vēsts.

Pravieši nemin, kā Dieva Vārds viņiem tika atklāts vai kā viņi to bija dzirdējuši. Reizēm Dievs uzrunāja viņus tiešā veidā. Citā reizē Svētais Gars uzrunāja viņus sapņos vai vīzijās, vai arī ar "klusu čukstošu balsi" (1. Ķēn. 19:12). Lai arī kā vēsts bija nonākusi pie viņiem, praviešiem bija misija ne tikai nodot Dieva gribu vienkāršajiem ļaudīm, bet, ja vajadzīgs, tā bija jānodod arī ķēniņiem, imperatoriem un ģenerāļiem.

Šis uzdevums bija saistīts ar lielu atbildību: ja viņi teiks patiesību, šie ietekmīgie cilvēki var viņus nogalināt; bet, ja viņi neteiks patiesību, Dieva tiesa var nākt arī pār viņiem. Būt pravietim ir smags aicinājums, un no tā, kas mums ir pateikts Bībelē, mēs redzam, ka tie, kam bija šis aicinājums, ņēma to nopietni.

Mēs varam priecāties, ka viņi tā darīja, jo viņu vēstis ir ar Bībeles starpniecību nonākušas līdz mums. Šajā ziņā viņu vārdi runā vēl joprojām, pat mūsdienās. Jautājums tagad ir tas pats, kas Jeremijas laikos: kurš klausīsies?

Ko pravieši mums vēl joprojām saka pat pēc tik ilga laika? Kāda pēc savas būtības ir viņu galvenā vēsts Dieva ļaudīm? _____

Jeremijas izcelsme

Izlasi 1. Ķēn. 1. nodaļu un 1. Ķēn. 2:26. Kāpēc Ebjātārs tika aizvests uz savām mājām Anātotā? _____

Pēc tam, kad viņš bija nostiprinājis savu troni, Sālamans, būdams konfliktā ar Adonijāhu par mantojumu, atcēla Ebjātāru no amata un aizsūtīja viņu trimdā atpakaļ uz viņa dzimto pilsētu Anātotu, kas, domājams, atradās aptuveni trīs jūdzes uz ziemeļaustrumiem no Jeruzālemes. Jeremijas tēvs Hilkijs bija Anātotā dzīvojošas priesteru ģimenes loceklis. Ir uzskats, ka Jeremijas ģimene varētu būt Ebjātāra pēcteči. Katrā ziņā no Jer. 1:1 mēs zinām, ka viņam bija cildeni raduraksti. Tādējādi mēs šeit varam redzēt, ka visā pravietiskajā vēsturē Kungs ir aicinājis būt par praviešiem dažādus cilvēkus – ganus, rabīnus, zvejniekus, priesterus.

“Kā levītu priesterības loceklis Jeremija jau no bērnības tika apmācīts svētajai kalpošanai. Tajās priecīgajās sagatavošanās dienās viņš daudz nesaprata, ka ir jau no dzimšanas svaidīts “būt par pravieti tautām” un, kad nāca dievišķais aicinājums, viņu pārņēma savas bezvērtības izjūta. ‘Ak, Kungs Dievs!’ viņš izsaucās, ‘es nezinu, ko lai runāju, es esmu vēl zēns!’ Jer. 1:5, 6.” (E. Vaita “Pravieši un ķēniņi” 407. lpp.)

Priesteriem bija jābūt morālajiem un garīgajiem tautas vadītājiem. Viņiem bija dotas svarīgas lomas, kas ietekmēja gandrīz ikvienu jomu tautas garīgajā dzīvē. Daži bija bijuši uzticīgi šim uzdevumam, citi to nebija izpildījuši vai arī ļaunprātīgi izmantojuši tādos veidos, ko mēs nevaram iedomāties. Kā mēs drīz lasīsim Jeremijas grāmatā, pravietim bija ļoti stingri vārdi, ko runāt pret šiem neuzticīgajiem priesteriem, kas bija izrādījušies neuzticīgi atbildībā un aicinājumam, kas viņiem bija uzticēts.

Kādas ir tava garīgā atbildība mājās, draudzē vai kur citur? Ja kāds pravietis tagad runātu ar tevi par to, ko viņš teiktu? _____

Jeremijas pravietiskais aicinājums

Izlasi Jer. 1:1-5. Ko tas mums stāsta par Jeremijas aicinājumu? _____

Tieši tāpat kā citi pravieši Vecajā Derībā (un līdzīgi Pāvilam Jaunajā Derībā; sk. Gal. 1:1, Rom. 1:1), Jeremija nerunāja blēņas attiecībā uz to, kas viņu bija aicinājis. Viņš šajos pantos un būtībā viscaur Jeremijas grāmatā ļoti skaidri pasaka, ka tas, ko viņš runā, ir "Kunga vārds", kas ir pie viņa nācis. Nav šaubu, šī dedzīgā pārliecība ir tā, kas palīdzēja viņam doties uz priekšu, neskatoties uz nikno pretestību un smago darbu, ciešanām un pārbaudījumiem.

Jeremijas aicināšana notika trīsdesmitajā Jošijāhu (iepriekšējos Bībeles tulkojumos – Josijas) valdīšanas gadā, apmēram 627./626. g. pirms Kristus. Mēs nezinām precīzu gadu, kad pravietis ir dzimis, vai vecumu, cik gados viņš sāka kalpošanu. Tomēr savā prātā, kā mēs redzēsim, viņš uzskatīja sevi par bērnu – ka ir pārāk jauns uzticētajam uzdevumam.

Izlasi Jer. 1:4, 5. Kādu drošību un mierinājumu viņš, visticamāk, guva no šiem vārdiem? _____

Dievs izredzēja Jeremiju būt par pravieti pirms viņa dzimšanas. Dievs nošķīra viņu pravietiskai kalpošanai no viņa ieņemšanas brīža. Vārdi, kas tulkoti kā "Es svētīju tevi" (5. p.), nāk no darbības vārda, kas nozīmē "svaidīt", "būt svētam" un "darīt svētu". Tam noteikti ir arī svētuma un reliģiska nozīme, saistīta ar pašu svētnīcas kalpošanu. Arīdzan vārdam "svētnīca" ir tā pati sakne. Doma, kas tajā ietverta, ir tāda, ka kaut kas vai kāds "ir nošķirts svētam mērķim". Lūk, ko Dievs bija plānojis Jeremijam, pat pirms viņa dzimšanas. Šie panti nemāca par iepriekšēju nolēmību vai eksistenci, bet tie māca to, ka Dievs zina iepriekš.

Dievs zina galu jau iesākumā. Kādu mierinājumu mēs varam gūt no tā pārbaudījumos, ko neizbēgami piedzīvojam? _____

Nepakļāvīgais praviētis

Neskatoties uz Kunga apstiprinājumu, ka Jeremija ir dievišķi izredzēts šim uzdevumam, jaunais vīrietis bija nobijies un nejutās tam gatavs. Varbūt, zinot tā laika cilvēku garīgo stāvokli, kas nebija labs, un zinot, ko ir nepieciešams izdarīt, Jeremija negribēja šo darbu.

Salīdzini Jer. 1:6 ar Jes. 6:5 un 2. Moz. 4:10-15. Kas kopīgs ir visiem šiem gadījumiem? _____

Neviens no šiem vīriem kaut kādu iemeslu dēļ nejutās piemērots uzdevumam. Varbūt tieši tas bija izšķirošais priekšnosacījums pravieša darbam: bezvērtības sajūta un nespēja veikt tik svarīgu un izšķirošu uzdevumu. Būt Radītāja runasvīram? Nav brīnums, ka viņi visi vairījās no šī pienākuma, vismaz sākumā.

Ievēro Jeremijas pirmo reakciju, kad viņš tika aicināts. Viņš nekavējoties sāka runāt par savu neprasmi labi runāt, tieši tāpat kā Mozus. Arī Jesaja savā atbildē minēja savu muti, savas lūpas. Visos gadījumos viņi zināja, ka, lai arī ko vēl ietvertu viņu aicināšana, tā ietvers runāšanu un komunikēšanu. Viņi saņēms vēstis no Dieva un būs atbildīgi par šo vēstu pasludināšanu citiem. Atšķirībā no mūsdienām, kad viņi varētu izveidot mājas lapu internetā vai nosūtīt ziņu, šī komunikācija pārsvarā notika tiešā saskarsmē. Iedomājies, ka tu stāvi naidīgu vadītāju vai nesavaldīgas tautas priekšā un raidi tiem asus rājienu vai brīdinājuma vārdus! Ir saprotams, kāpēc šie cilvēki negribēja kļūt par praviešiem.

Izlasi Jer. 1:7-10. Kāda ir Dieva atbilde Jeremijam? Kāpēc šai atbildei vajadzētu būt arī mūsu cerībai un apsolvījumam, lai arī ko mēs uzskatītu par savu Dieva aicinājumu? _____

Mandelkoka zars

Pravietis ir Dieva liecinieks. Viņa darbs ir runāt nevis pašam no sevis, bet pārstāvēt Dievu. Jeremija nebija aicināts rast risinājumu nācijas problēmām vai kļūt par izcilu personību vai iedvesmojošu vadītāju, kam cilvēki grib sekot. Jeremijam bija tikai viena misija – nodot Dieva vārdus tautai un tās vadītājiem. Šeit nav uzsvars uz cilvēku vai cilvēka potenciālu, tas ir tikai un vienīgi Dieva spēks un vadība. Pravietim bija jānorāda cilvēkiem uz Kungu, kam vienīgajam ir risinājums visām viņu problēmām. Mūsdienās, protams, ir tāpat.

Kāda bija Jeremijas pirmā atklāsme? (Sk. Jer. 1:11-19.) _____

Lielākā daļa Bībeles tulkojumu ebreju izteicienu 11. pantā tulko kā "mandelkoka zars". Šie tulkojumi tomēr neņem vērā ebreju valodas vārdu spēli. Vārdam, kas tulkots kā "mandelkoks", ir tāda pati sakne kā darbības vārdam "būt modram", kas minēts 12. pantā, kad Kungs saka, ka Viņš būs nomodā par to, lai Viņa vārds tiktu piepildīts.

Varētu teikt, ka visas Jeremijas grāmatas centrālā vēsts ir atrodama 11. un 12. pantā. Dieva vārds tiks piepildīts. Kādu dienu ikviens redzēs notiekam visu tieši tā, kā Dievs ir teicis. Dievs grib, lai Viņa ļaudis novēršas no saviem grēkiem. Viņš piedāvā žēlastību un piedošanu, bet Viņš nespiež nevienu paklausīt un saņemt dziedināšanu. Ja Viņa ļaudis neatsauksies Viņam, Viņa notiesājošie vārdi noteikti piepildīsies, kā Viņa vārdi pret Israēlu tika piepildīti Jeremijas grāmatā.

Kā mēs redzam, Dieva vārdi šeit nav domāti tikai tautai. Kungs tiešā veidā runāja arī uz pašu Jeremiju, brīdinot viņu sagatavoties pretestībai, ko viņš piedzīvos. Vienalga, kas notika, Jeremijam bija apstiprinājums no Dieva, ka "Es esmu ar tevi". Kā mēs redzēsim, viņam tas bija vajadzīgs.

Vai tā nav mums visiem?

Izlasī Mat. 28:20. Kādu drošību mēs varam atrast sev šajos vārdos, dzīvojot 21. gadsimtā? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Mārtiņš Luters Jeremijas grāmatas komentāru ievadā par pravieti rakstīja: "Jeremija bija skumjš pravietis, kas dzīvoja nožēlojamos un grūtos laikos. Vēl vairāk – viņa pravietiskā kalpošana bija sevišķi grūta, cīnoties un karojot ar sliktiem un ietiepīgiem cilvēkiem. Acīmredzot viņš neguva panākumus, jo piedzīvoja, kā viņa ienaidnieki kļūst arvien Jaunāki un Jaunāki. Viņi vairākas reizes centās nogalināt pravieti. Viņi bargi sacēlās pret viņu, sita viņu ar pātagu vairākas reizes. Savas dzīves laikā viņš tomēr piedzīvoja, kā viņa zeme tiek izpostīta un ļaudis aizvesti gūstā."

"Četrdesmit gadus Jeremijam bija jāstāv tautas priekšā kā patiesības un taisnības lieciniekam. Nesalīdzināmi briesmīgās atkrišanas laikā viņam raksturā un dzīvē bija jāatklāj vienīgi patiesā Dieva pielūgšanas vērtība. Šausmīgajā Jeruzālemes aplenkumā tam bija jāklūst par Jehovas nodomu apliecinātāju. Viņam jau iepriekš bija jāpasludina Dāvida nama sabrukums un Sālamana celtā skaistā tempļa izpostīšana. Un, apcietinātam par bezbailīgu runāšanu, viņam vēl joprojām vajadzēja skaidri liecināt pret augsti stāvošu vīru grēkiem. Nicināts, ienīsts un cilvēku atmests, viņš beidzot pieredzēja savu pravietojumu burtisku piepildīšanos un cieta līdz bēdas un ļaunumu, kas sekoja liktenīgās pilsētas izpostīšanai." (E. Vaita "Pravieši un ķēniņi" 408. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

Viena no visskumjākajām lietām, par ko mums kā septītās dienas adventistiem vajadzētu padomāt, ir Dieva brīdinājums Jeremijam, ka viņš piedzīvos pretestību no savas tautas. Izlasi vēlreiz Jer. 1:17-19. Kas būs tie, kas cīnīsies pret viņu? Kādas brīdinošas mācības mums vajadzētu no tā paņemt sev? Tas ir, kāda ir mūsu attieksme pret mums doto praviešu vārdu, īpaši tad, kad dzirdam to, kas mums nepatīk? Kā augstākminētais E. Vaitas citāts palīdz izteikt baidīto patiesību, ka tie, kam vajadzētu pasaulei atklāt patieso Dievu, ir arī tie, kas, nievājšot Viņa runasvīru un uzbrūkot tam, cīnās pret Dievu? (Sk. arī Māc. 1:9.)
